

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

PARSIFAL.

OPERA DE 'N WAGNER.

Senyor Director de l' *Esquella de la torratxa*.

Estimat amich: A Sants y á minyons no 'ls prometis que no 'ls dons. Al anarme'n á Bayreuth vás ferme fer la promesa formal de que á tú y als lectors de l' *Esquella* vos faria quatre quartos de l' última producció de 'n Wagner, y sense contarte la tinta, ni 'l paper, ni 'l treball te 'n faré 8 Kreutzers, ó siga un ral, que 'm costa 'l sello. Y are tu, y 'ls lectors de l' *Esquella*, preneune la bona voluntat.

Avants de parlarte de l' obra parlém del célebre teatro de Bayreuth. Per la banda de fora no té res de particular, més que la sèva grandiositat: es tot fet de mahons en lo seu color natural; pero de dintre ja es un'altra cosa. Figúra't un vano obert; en lo punt de unió de les baranillas hi ha l' escenari: lo demés forma una sèrie de línies curvades paraleles plenes d' assentos que van ensilantse cap al sostre. Una comparació exacte y ben intel·ligible pels espanyols: imagina 't dos tendidos de una plassa de toros formant un semicircuit: així tots los espectadors participen per un igual del espectacle. No hi ha preferències: la igualtat es una de les lleys del porvenir.

Y are 't diré que així com als toros hi ha tendidos de sol y de sombra, los del teatro de Bayreuth son de sombra no més. Tota la llum està reconcentrada al escenari: 'l resto del teatre queda á las foscas. Es la manera de que l' espectador no 's distregà mirant á las bonas mosses ó á las persones notables. Wagner no vol competències: ell y sols ell regna en lo teatre.

Fins l' orquestra es invisible: la batuta de 'n Joaet Goula que sembla 'l sobre de un general dirigint una batalla, aquí á Bayreuth hi faria un mal paper, porque ningú la podria veure.

Pero, després de tot, així deu ser lo teatre: ó aplicar tots los cinc sentits al art, ó no anarhi.

*

No vull parlarte de las grans notabilitats que de tots los països del mon aqui han comparegut: ab una ressenya no més de aquest auditori ilustre, ompliria més de dues cartas. Aquí hi ha lo bò y millor de cada nació, inclús un servidor de vostès, que no soch per cert de lo més dolent de Espanya.

L' objecte de aquesta carta es parlarte de l' obra, y vaig á ferho.

Primer de tot dech dirte que *Parsifal* es lo pare de *Lohengrin*. Tu 'm dirás qu' es una cosa molt estranya que 'ls pares neixin trenta tres ó trenta quatre anys després dels fills; també m' ho sembla á mi; pero que vols que 't diga: arcons del porvenir.

Parsifal és un guerrero, de cor pur y ànima dreta. En los nostres temps hauria sigut una espècie de Ca-

brinatty. En aquella època 's dedicava á cassar cisnes y á desfer encantaments.

Pero de primer te diré que en una espesura dels Pirineus en Montsalvat (nom català) hi havia uns caballers anomenats del Graal, que tenian l' encàrrec de custodiar la sanch de Cristo, guardada dintre de un calze y la llansa ab que van obrirli 'l costat. Aquests caballers tenien un deber: lo de no fer cas de las donas y tenian també un rey que 's deya Amfortas. També tenian per vehí á un bruixot (Déu nos ne guard de mal vehinat) lo qual bruixot va fer que 'l rey se trobés ab una minyona guapíssima, ab la qual... etc... etc... etc.

Resultat de aquesta falta, que 'l bruixot pren la llansa al rey, y ab ella l' hi obra una ferida al costat: que 'ls caballers del Graal, ván enmagrinxir y perdent las forsas de dia en dia, y que tot se 'n anirá á rodar, sinó vè algun caballer á desfer l' encantament.

Aquest caballer es *Parsifal*, que ab la major ignorància penetra, sense saberho, en lo bosch sagrat de Montsalvat y mata á un cisne, ab lo qual esparvera al majordom del rey; pero al parlarhi compren tot desseguida que ha procedit sense malícia, y en lloc de castigarlo lo dú á la ceremonia del Graal, enterantlo ab això de la trifuga que passan tots aquells guerreros, y concebint *Parsifal* l' idea de salvarlos.

En efecte: en l' acte segon se las ha de haver ab lo mateix bruixot, que vā fastidiar al rey Amfortas: lo bruixot també tracta de pervertir á *Parsifal* pél costat de las donas, brindantli un jardi, quals flors cantan un coro com si fossen sirenes tentadoras. Pero *Parsifal* es molt fred y no hi sent d' aquesta orella. Segona tentativa del bruixot: l' hi envia la mateixa dona hermosa que vā ser caure al rey, la qual se desfà en manyaguerias per ferlo reliscar, fins á l' extrem de aprofitar un moment de descuit del heroe y donarli un petó.

Lo malebit bruixot al sentir lo soroll del petó, creient que *Parsifal* ja ha cayut á la payella, surt ab la llansa de Longinos per ferirlo de la mateixa manera que vā ferir al rey; pero l' heroe se conserva pur, fá un quiebro, 'l desarma y ab la mateixa llansa trassa una crèu en l' ayre: lo bruixot se rosega 'ls punys y 'l seu castell s' enfossa com si fós un castell de cartas á una bufada de xicot.

L' acte tercer es senzill: l' heroe havent recobrat la llansa se 'n vā á trobar als caballers: ab aquella arma sagrada toca la sorda del rey, y se l' hi clou tot desseguida, y 'ls dolors cessan, y tots recobran las perduïdes forsas. Lo rey agrahit al heroe y considerantse indign de cenyir la corona l' abdica, y *Parsifal* es nombrat per substituirlo, terminant l' opera ab una gran festassa, en la qual es de creure—per més que 'l libret no ho diga—that 's menjan fet ab arros lo cisne que ha mort *Parsifal* al primer acte.

Tal es l' argument pueril si vostès volen; pero poètic, sobre tot estant realsat, com està, per un decorat expléndit y per una música sorprendent.

Respecte del primer punt no 'ls diré més sinó que quan *Parsifal* surt del bosch en companyia del major-dom del rey, sembla que caminan, gràcies á un teló que vā desplegantse y passant d' esquerra á dreta: no han vist res més senzill, ni de més efecte. La destrucció del jardí encantat y l' enfonzament del palau son verdaderament maravillosos.

Pero la música es admirable sempre.

Davant d' aquella inspiració, d'aquell vigor, d'aquell colorit, de aquella orquestra que broda finesas y escupeix relleus, de aquell raig de melodies que 's resolen en una armonia perpètua, s' ha de confessar que Wagner es lo número hu.

Quina llàstima fan aquells imitadors de Rossini, de Verdi, de Gounod y de Meyerbeer, que ván estalonant als seus antecessors y fent tentinas, à truco de seguirlos fidelment!

Aquí y tant sols aquí hi ha la potència y l' originalitat. Wagner no imita á ningú: avants que tot es ell.

Parsifal, no serà una òpera humana si vostès volen: pero es una òpera poètica. Desde que comensa fins que s' acaba es una sinfonía perpètua ab acompañament de vèus humanas. No hi ha passions; no hi ha lutxa de sentiments y d' afectes, ni cap d' aquells elements tant propis del drama parlat, com posats fora de lloc en lo drama líric. Créguimme á mi, si Wagner que té ja xixanta nou anys fa algunes òperes com aquesta, quan veurém certas coses que avuy encare 's posan en escena de caràcter impròpi y de forma convencional, haurém de dir:—Torneunos los rals que no volém més comedias.

Las escenes de la vida real son indignas de ser possades en música: son massa baixas per un art tan elevat: aquelles s' arrastran y la música vola. ¿Cóm ha de ser possible conciliarlas, sinó medianc un públic que prengui las coses á la bona de Déu y sense discutirlas?

Wagner es un gran idealista: així es que s' inspira en la llegenda, en la tradició, en la fantasia. D' aquí naix l' atractiu inespllicable que tenen las seves òperas, realzadas per una ciència de compositor que no té rival, y per una inspiració creadora que no minya ni decau, ni s' estronca.

Los actes de *Parsifal* son llarguíssims y no cansan. L' acte primer dura set quarts y quan cau lo teló á un hom l' hi sab gréu de que s' acabi. Lo mateix succeeix ab los demés actes.

¿Tinch de citar detalls y fragments? No, seria fins una iniquitat. *Parsifal* no es d' aquelles produccions que tenen l' ària, 'l duo, 'l tercel, 'l concertant, es á dir, un agregat de pessas més ó ménos desiguals y més ó ménos ben ligadas: no, *Parsifal* es tota de una pesa: no pot descuixir-se, ni pot retallarse.

Y l' efecte que ha produxit aquí es immens.

Una frasse de Liszt, lo gran pianista y no ménos gran compositor, dita al sortir de la primera representació, ab los ulls plens de l' ànim de entusiasmante:

—Aixó no es un' òpera; es un miracle.

*

Wagner encomenava que no s' aplaudis entre mitj dels actes; tothom se contenia, y l' aplauso estrepitos ressonava al final: llavors lo riu del entusiasme esbuitzava la resclosa y's desbordava. Lo vell compositor sortia rodejat dels artistas, y ab molta modestia 'ls atribuia—segons m' han dit, perque jo l' alemany no l' entenç pas—l' exit total de l' obra.

Molt mereixen aquests artistas certament: los primers de Alemanya se disputaven la gloria de estrenar *Parsifal*, y Wagner tingüe d' organizar dos torns per contentarlos a tots: alguns cantau sense retribució pecuniaria, contentantse ab la gloria del estreno. Hi ha entre ells una rivalitat honrosa y ningú hi guanya més que l' públic que plé d' admiració no sab de quin costat de cantar-se.

Jo que no creya ab cap religió positiva, m' hi inscrit entre 'ls devots de la música que 'n diuen del porvenir, que té uns sacerdots tant admirables p'ls seu desinterès y p'ls seu entusiasme. Aquesta es la gran religió; que s' enciou en dos principis, l' un teòrich y l' altre pràctic.

Principi teòrich: L' art per l' art.

Principi pràctic: No hi ha art més admirable que la música, y Wagner es lo seu profeta.

Y crega's, amich meu, que hi entrat tant de gust en aquesta religió del idealisme, que per cumplir fielment ab los devers que m' imposa, aniré, cada any, com aquest, al famós teatre de Bayreuth, a recullir lo burretí de la parroquia.

Y prou, que 'm sembla que per quatre quartos no pots pas queixarte. Ab expressions al primer empresari que a Barcelona p' si l' *Parsifal*, mana y disposa del teu amich que aviat tindrà l' gust de abrassarte:

FA-SI RE-LA-MI-DO.

Bayreuth 2 Agost 1882.

MÉS VAL MANYA...

No hi ha, ni pot haver-hi vehinat més amobinós que l' vehinat de un lloro.

S' enten, un lloro d' aquells que quan aprenen un estribillot passan los quarts, las horas y 'ls dies enters repetintlo ab un espinguet de veu qu' entra fins al cervell, de manera que no sembla sinó que 'ls dongan corda.

En Perico es un advocat que passa moltes horas del dia al bufete, treballant y ansios de quietut. ¿Quietud dies? Ja t' ho explicaré.

Al pis del costat hi ha una família de americanos, que tenen tres criatures y un lloro. ¡Pero quin lloro, senyori! Del demà, al vespre, y fins a la nit quan se desactiva, sempre, a totes horas, surt ab lo mateix.

—Tre tre... tre... ¡Viva Espanya!

No sab dir res nòs, y l' poble Perico s' torna ximpe. Fins ha pensat en mudar de pis; pero 'y 'ls clients?

Després de moltes meditacions, un dia pronuncia l' següent monòleg:

—No hi ha més: sense haver comès cap crim, la fatalitat me condemna a lloro per tota la vida. Y que diu que 'ls malchits viuen cinquanta, xexanta y fins cent anys, y de segur que aquest d' aquí un sigle cridarà encate! ¡Viva Espanya!

¡Oh! si pogues donarli dissimuladament un brot de juliòver: diu que això 'ls enyenena: potser això se revienta de una vegada. ¡Pero cá! Desde l' balcó no s' hi arriba.

Y l' fet es que ningú té dret de molestar al pròxim. ¡Si 'ls amenassava ab un plet!.. Cá, no pot ser: això es bastant ridicul, y si 'ls mèus enemichs y envejosos m' arribaven a treure l' motiu de l' *advocat del lloro*, ja tenia pà per tota la vida.

¡Y si me 'n anava a casa d' aquests senyors americanos y 'ls movia un escàndol?.. ¡Qui sab com s' ho pendrian! De vegadas son tant ordinaris, que en lloc de retirar lo lloro, fins foran capassos d' enviarne a buscar mitja dotzena més, sols p'ls gust de fastidiarme.

¡Y donchs que haig de fer? ¡Barrini Sr. Canons!

Y vá reflexionar més de una hora, concebint y deixant projectes.

Per últim se n' hi acudí un, creyentlo de segurs resultats. Més val manya que forsa, y are si volen saber de quin projecte s' tracta, fassin lo favor de seguir a n' en Perico, que vestit de pontifical, se dirigeix a casa dels veïns americanos.

Una negra l' hi obrà la porta: passa recado a la seva mestressa y l' introduxeixen en la sala de rebre y l' hi fan pendre assiento en un balancí.

L' americano es fora; pero no la senyora, qu' encaixa que ha passat molt temps a Cuba, es filla de Lloret, y ab lo parlar y 'ls ademans revela la seva antiga professió de bugadera.

—¿Qué se l' hi ofereix?

—Vosté tal vegada no 'm coneixerá: só Pere Pigrà, advocat, visch a la casa del costat...

—No parli més, respon la Sra. Mariagna: no parli

més: vosté serà l' marit d' aquella senyora qu' està embarassada, y que devegadas surt al balcò...

—Precisament.

—¿Y en qué puch servirlo? ¿De qué s' tracta?

—De un favor molt especial, una mica estrany y bastant grave: cregu que si me 'n pogués estar, no m' atreviria pas a de manarli. Dispensi la pregunta, vosté ha tingut familia?

—Ay, no me 'n parli: n' hi tingut sis y se me 'n han mort tres: me 'n quedan tres... que ja l' hi dich jo que son tres dimonis que 'm són pertenents.

—¡Donchs vosté sens dubte sabrà lo que son desitjos de dona embarassada?

—¡Qué si ho sé!.. Miris, quan estava grossa del meu Pepet, escrostissava la paret del arcoba y 'm menjava la cals.

—Donchs això es lo que 'm fa venir: un desitjo de la meva senyora. Jo prou l' hi he dit que 'l moderés, jo prou l' hi he explicat la dificultat de satisfer-lo... Tot inútil, senyora... Jo fins crech que quan més m' hi oso, més gran es aquest desitjo.

—¿Y qué desitja la senyora de vosté?

—L' hi diré en pocas paraules: ha vist lo lloro de vosté, lo sent tot lo sant dia, y l' hi han vingut ganas de...

—¡Jesús, María, Josep!

—Si senyora, unas ganas horribles de menjarne.

La senyora Mariagna vá persignarse; pero després de un moment de reflexió, exclamá:

—Es impossible.

—Pensi, senyora, qu' es lo primer part, y que si s' esguerra 'l primer... ¡Oh! No vulga que l' hi pési un remordiment tant gran en la conciencia. Entre un l'oro que al fin y al cabó podrà substituirlo fàcilment ab un altre, y la tranquilitat y tal vegada l' existència de una família, per mort de Déu, no vacili.

—L' hi tenim tant catinyo...

—Se l' hi pagará lo que siga... Vosté mateixa, demà.

La Mariagna al sentir tocar la tecla del interès, ja vá fer una altra só.

—Miri que l' hi costarà una mica caret.

—Digui, dona, digui.

—Lo lloro val cinc cents duros.

—Perfectament, no 'n parlem més: l' agafa, 'l mata, 'l ploma, 'l rosteix y m' envia recado.

La Mariagna, quan en Perico s' situa:

—Que bona he sigut: estic segura que si n' hi demano mil, me 'ls dona. Està clair, casats de poch, encare s' estiman.

Tres ó quatre horas més tard en Perico rebia l' recordo de la criada de la veïna.

—Digui que surti al balcò.

Tal sigue la resposta de 'n Perico.

Y pochs moments després, de balcò a balcò s' entauava 'l següent diáleg:

—Miri, miri, D. Pere, deya l' americana, ensenyant una cassola. ¡Pobre animal! ¡Miri que ha quedat ros!..

—Si, es veritat...

—¿Vol qu' hi fassa enviar?

—Si; pero ja veurà jo l' hi enviaré 'ls quartos. ¿Quán m' ha dit que valia 'l lloro?

—Cinc cents duros, D. Pere.

—Bueno, ja veurà, per are no 'l necessito tot... Fassimme 'n dos quartos del costat del pit: ab una desfiesta 'n tinch prou.

Al sentir això la Mariagna, vá caureli la cassola de las mans.

—¡Ah! ¡si!.. exclamava groga de ira.

Y en Perico respondia:

—Ja veurà, are ni dos quartos siquiero: lo lloro ha tocat a terra, y la n'eva senyora es molt escrupulosa.

Lo resto de l' escena ja poden figurar-se: una riuada de insults y 'l balcò del Sr. Pere tancantse de rebot a las barbas de la senyora Mariagna.

P. DEL O.

UNA VERIFAT.

Mitja lluira de suspirs,
quatre quartos de mirades,
tres paraules mal forjades
y un anell entre zafirs.

Dos cartas ab una flor,
un poch de —, No 'm matis nenat
y un jay! carregat de pena ...

—Aquí teufu el amor.

A. F. O.

PLANYS.

Si fós l' aubada gentil nineta
Quan surtiria broienda d' or,
Vi'dria sempre p' d' amoretas
A trucà 'ls vidres d' alla ahont tu dorms.

Si fós coloma de blancas alas
Mentre tu regas jolivas flors
Sobre las parras cantant vindrà
Pera donarte lo meu amor.
Si fós un liri clavell ó rosa
Perque 'm flairellis vindrà jo
Sobre ton seno, si, de alabastre
Suau m' estendrà per dart m' amor.
Si fós hermosa gentil nineta
Un raig purissim del brillant sol,
Sobre ton rostre de rosa y grana
Suau m' estendrà per dart m' amor.
Més com sò hermosa, gentil nineta
De s' ulls bellissims, de trens d' or,
Pobre trahyre de cansons dolcetas
Sols puch donarte dolcetas cansons.
Y si arreplegas amoroseta
Mas inspiradas cansons del cor,
Guàrdalas, nina, dintra ton anima
Perque elles portan lo meu amor.

E. ESCRIU.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Continúan los teatros presentant lo mateix aspecte de la setmana passada.

Los italians al *Retiro* y 'ls espanyols a *Novedats* segueixen cultivant l' art dramàtic, aquells en prosa y aquests últims en vers: los italians *naturalistes* y 'ls Calvos donantnos versos a tot drap. Afortunadament han posat algunas produccions antigüas com *La vida es su ñu*, *La veritat sempre cosa* y *Entre bobos anda el joc*, y de s' antichs se aplaudieix lo que dels moderns molts cops no pot tolerar-se. La redondilla acaba per ser monòtona; pero 'ls antichs solian omplirla de poesia, mentres que 'ls moderns no saben desemparellar-se de la prosa.

De la companyia ja vaig parlar la setmana passada, y are sois deus d'ells que se soste a la mateixa altura, y que 'l públic continua favorintla ab bonas entrades.

Al *Retiro* la Marini ha desempenyat la *Pamela* ab aquell ingenier extraordinari que desplega sempre en aquesta obra.

Una obra nova al *Espanyol*: se titula *Amor y gloria* y está plena de música de ball. Los valses sobre tot abundant de tal manera, que un socio de la Nova de la Merce, dirigintse a una senyoreta que seya al seu costat, l' hi pregunta:

—¿Qu' està compromesa per l' altre que tocarán?

Si volen novetats al *Tivoli* haurán d' esperar a demà dissapar, per qual dia està anunciat l' estreno de un ball de gran espectacle titolat *L' ohokely*, en lo qual hi han treballat de comú acort en Soler y Rovira y en Moragas. Se contan de aquest ball coses admirables que jo desitjo que 's confirmin perque 'l *Tivoli* puga rematar dignament la temporada.

Artistas nous del Círcol Equestre.

Julia Richard: es rossa, guapa, té unas pantorrillas molt gatxonadas, y treballa dalt de caball saltant tiras de tela y cérvols. Lo treball de sempre executat per una dona guapa.

La família Garreta: son equilibristas y fan jochs de molt efecte dalt de una bola, entre ells lo de fer girar-volar una antorxa encesa pels dos extrems. Després la senyora ab lo seu fill sobre las espatllas puja una palanca inclinada damunt de la bola. Lo marit s' ls mira y sembla que diga:

—Ja qu' s' poden rompre 'l coll que treballi la dona y 'l noi.

Y seria una llàstima, perque la senyora Garreta es guapa, y després quan tréu los coloms y 'ls fa girar-volar pel Círcol reunintlos sobre 'ls seus brassos, las espatllas y 'l cap y omplintlos de carícias, sembla l' evocació de un qüento alemany. Es un treball delicat qu' encanta a les senyoras... y als colomistes

Un dialeg:

—¿Com s' ho deu fer per ensenyar a aquestes bestiolas?

—Es molt senzill: omplintse 'l cap de bessas.

De totes maneres, la família Garreta es una excelent adquisició.

N. N. N.

ESQUELLOTS.

Dimarts havia de reunir-se l' Ajuntament de Barcelona; pero vá fer campana.

La sessió que havia de celebrar vá convertirla en cessió y vá cedirsela sense reparo.

Ja se'n fa tanta calor, que no seria estrany que 'l nostre Ajuntament se disolgués spontàneament.

Lo qual no està lluny de succeir tractantse de un Ajuntament fet de mantecado.

Al pa'lau de l' embaixada de París s' hi han fet obres gastant-hi molt més de lo que 's projectava.

Y are sembla que per pagar lo déficit echarán mano dels fondos de l' obra pia de Jerusalem.
Si jo sòis presbitero m' horripilaria.
Perqué qué tenen que veure las obras pias ab las obras de la Embajada.
Y sobre tot l' obra pia de Jerusalem.
Ay Jerusalem, Jerusalem
com mès aném menos valém.

L' arcalde de Sabadell es un trunfo.
Se publica en aquella ciutat un periódich titulat *Ja som quatre* que s' atreveix à posarlo en caricatura, y sense encomenarse á Déu ni à Santa Bàrbara l' hi ventra una multa de mil pessetas per las costellas.
Nada: com qui serra un illistó de persianas.

* * *
Y à propósito.
L' arcalde de Sabadell es fuster y sà persianas y ostenta à casa seva un rötol díhen que las construix con real privilegio exclusive.

Y à pesar de tot ja sà prop de un any que aquest privilegi ha caducat.

A veure quo hi ha per aquí cap autoritat que apliqui una multa al famós arcalde de Sabadell?

Ala, que à lo menos lo periódich *Ja som quatre* puga dir per consolarse:
—*Ja som dos.*

De segur que ja deuen estar enterats de aquell célebre rector de Nohedes, poble del mitj-dia de Fransa, que ha comparegut davant del Jurat de Perpinyà, acusat de un crim horrible.

Per poder fugir ab una dona jove y guapa, y fer diners, envenenà à dugas devotas vellas, despès de fer-se instituir herèu.

Un rector modelo.
Estimava à las donas joves y envenenava à las vellas.

* * *
Lo Jurat de Perpinyà ha condemnat al rector de Nohedes à treballs perpetuos.
Quan entrà à presiri me sembla que mediara 'l següent dialech:
—Condemnat à treballs perpetuos, fassi 'l favor de dirus qu' es lo que sab fer, per treballar.
—Ay Senyor, no sà fer res mès que dir missa.
—Ets bê: llavors diga missa *perpetuum.*

A Bilbao s' ha ensorrat lo pont de Sant Anton, causant una pila de desgracias.
Y això que Sant Anton es un d' aquells sants que guardan de pendre mal.
Pero que mès, fins à ant Andréu de Palomar s' ensorrrà la cúpula de la Iglesia, causant una pila de desgracias.
La moral de aquests fets es una:
No siarse de Sant Anton y no anar à missa.

L' escena en un teatro del Passeig de Gracia.
No hi ha héroes sino heroinas, y las heroinas son dugas boleras de cap d' ala, l' una de punta y flamenca l' altra; l' una italiana y l' altra española.
Van comensar abrialitats sobre la manera de jugar los pòts; despès van jugar las llengüas y al últim anaven à jugar las mans.
En fi: que estaven à punt de rompre's las hostilitats.
Llavors van intervenirhi las potencias, y l' acció diplomática ha fallat lo conflicte en favor d' Espanya.
¡Viva Espanya con honor!

Sembla que s' ha manat construir quatre estàtuas destinadas a adornar las entradas del Parc.
Representarán la Agricultura, l' Industria, lo Comerç y la Marina.
Ab mol a rabò diu *La Gacetilla*, diari molt aixerit que ha comensat à veure la llum en Barcelona.
«Al Comers, à la Agricultura, à la Industria y à la Marina espanyolas las hi succeirà lo mateix que als grans homes.
»Després de morts se 'ls erigeixen estàtuas.»

Una caricatura de un periódich francés.
Una familia composta de pare, mare y un xaval de uns deu anys s' están ab las mans al ventre recargolant-e.
¿Qué tenen?
Los infellosos están envenenats.
Aixis ho declara la mare, ab las següents paraules:
—Ay pobres de nosaltres... No tenia lloret per l' estofat, y he tirat unes quantas fullas de la corona que v' treure 'l noy en los exàmens y era de paper vert que deu tenir veneno!
La gloria es molt amarga.

Al colègi d' escolapis de Vilanova hi arriba un tal Pare Déu que feya alguns anys que residia fora d' aquella població.

Una devota que volia mudar de confés, al veure al escolapi nou, v' pregunta:
—Dispensi, es vostre 'l pare nou?
—No senyora, s' equivoca de un número: soch lo pare Déu.
No es veritat que per ser un xiste de escolapi no està gens malament?

En lo carrer dels Ases hi ha hagut un robo.
Los lladres ván emportar-se'n 150 duros en metàlic y algunas lletras de cambi.
Y no pudieron ser habidos.
Lo qual demostra que 'ls lladres del carrer dels Ases no eran tant Ases com lo carrer.

Hém rebut un exemplar de la comèdia en quatre actes estrenada ab molt èxit en l' Odeon, titolada *La moral de los jesuitas*, original de D. Joaquim Ferrandis.

Si tenen la sogra devota, l' hi poden fer llegir, ab la seguretat de que agafarà un atach de nervis.

A Barcelona se tracta de constituir una nova societat de crèdit titolada: *Banch industrial.*
—Banch?
Me sembla qu' estaria millor que 's titolés *caixa* y que la fessin servir per enterrar à la Industria.

Notas de un àlbum:
«Desconfieu sempre de las donas que parlan mal dels homes.»

Això ho ha dit un sabi observador.
Pero jo que crech ser mès observador y mès sabi qu' ell, afgeixo:
«Desconfieu aixis mateix de las que 'n priran bê.
»Y si voleu anar mès segurs, desconfieu fins de las que no 'n diuen ni una paraula.»

Una màxima que pot deduirse de la conversa que tenia un egoista:

—Pero vosté diu qu' es egoista?
—Ab molta hora.
—¿Y tè amichs?
—No me 'n faltan.
—¿Y qu' es per vosté 'l amistat?
—L' abnegació, 'l sacrifici, 'l desinterés...
—Veu com no es egoista.
—Pero home, di-xi 'm acabar: lo desinterés, l' abnegació y 'l sacrifici... pero no de un hom, sinò de l' altre.

QUENTOS.

No hi ha res mès ridiculous que un coleccióni sense intel·ligència, ni ningú que 's presti tant à ser enganyat. Jo 'n concixia un que colecciónia grabats y un dia 'n v' veure un de Napoleon, que artísticament considerat no estava gens mal fet.

—Se 'l vol vendre? v' preguntar.
—No hi tinc cap inconvenient.
—Quant ne vol?
—Trenta duros.
—Es antich al menos?
—Ja ho crech: tè de doscents cinquanta à trescents anys.
—Si es aixis, aquí tè 'ls trenta duros y envihi'l à casa.

Y are 'ls diré una cosa: lo coleccióni v' pagar lo grabat ab monedes franceses de Napoleon I que deyan la felxa del seu regnat.

Una senyora casada tè relacions ab un torero qu' entra y surt llibrement de casa seva, perque 'l seu marit es molt aficionat als toros.

En un moment d' expansió ab una amiga seva, diu l' esposa infiel:

—Ay Lluís!... Cada cop que 'l Tostao se acosta al meu marit, ab aquell accionat que tè, tinc una por de que no 'l despatxi à volapié o de un mete y sacal

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Pel cinch-quart alí a la nit,
mentres a cinch-una anava
(l' *hu girat*) ma sis pensava
ab un primer malehit.
que 'm séu perdre quan portava.
Oh dos de Déu quina pega!
Vaja, estich de ma a lluna,
quedaré sens cinch-quart-una
(l' *hu invertit*) més ay no'm cega
lo joch, y ters tinc fortuna.

Avuy total contemplava
los astres del firmament,
y abatut, ab sentiment
al veure que re'm quedava
piorava jayl amargament.

PEP XARRANCA.

Tant es tot com prima-dos.
Dos y tres es riu grandiòs.

A. ESCOLA.

Anant à cessé ab en Tot
entre unes tot amagat
vareig veure un perdigot
y l' hi vaig dir: —Noy, si 'l tot
per dinar ne farèm plat.

LLARCH Y PREM.

MUDANSA.

Tota cabra ne tindrà
de total posat ab a.
En Mariano qu' es farrè
tot sovint total ab e.
La modista ans de cusi
gasta lo total ab i.
De badella n' es molt bo
lo total posat ab o.

NOY DE PROFIT.

ROMBO.

Omplir los pichs ab lletras que llegides de esquerra à dreta dongan lo matrix nom en cada ratlla y de dreta à esquerra una so'a classe de lletras, tant vertical com horizontal y digan: Primera ratlla: una consonant.—Segona: un quadrúpedo.—Tercera: la part principal del cos humà.—Quarta: nom de una pessa llarga.—Quinta: expresió del que desafia.—Sexta: l' aliment principal.—Séptima: una vocal.

CAP Y POTA.

—Anton, tu per aquí?
—Ja ho vén, noy.
—Ahont has deixat los carros?
—A ca la...
—Qui?
—Búscalo: entre tu y jo ho havèm dit.

SINON DE LOURDES.

COMBINACIÓ NUMÉRICA.

Sustituir los pichs ab números que sumats horizontal, vertical y diagonalment dongan un total de 28.

ANÒnim.

GEROGLÍFICH.

III III

C

VIEN

I

III

no

QUATRE QUARTOS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

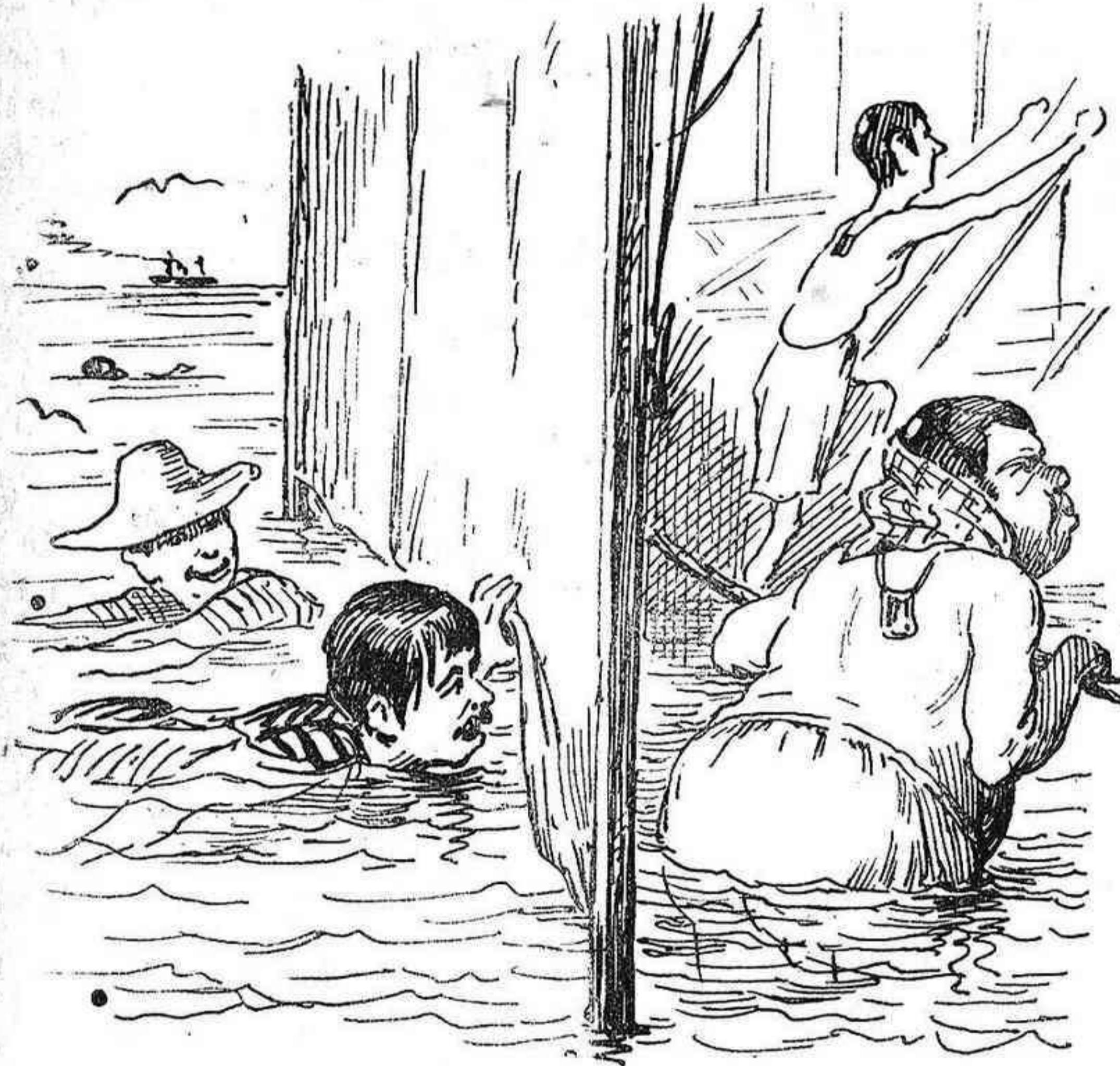
1. XARADA 1.—*An-to-ni-a.*
2. Id. 2.—*Me-di-ta-ba.*
3. SINONIMIA.—*Rosa.*
4. TRENCA-CAPS.—*Altareda.*
5. CONVERSA.—*Quim.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Marcelino.*
7. ROMBO.

D
P I S
D I N A R
S A C II
R

8. GEROGLÍFICH.—*Per tres quarts y quinze minuts, apuntan una hora.*

Barcelona. Imp. de Lluís Bassó. Arch del Teatre. 31 y 32

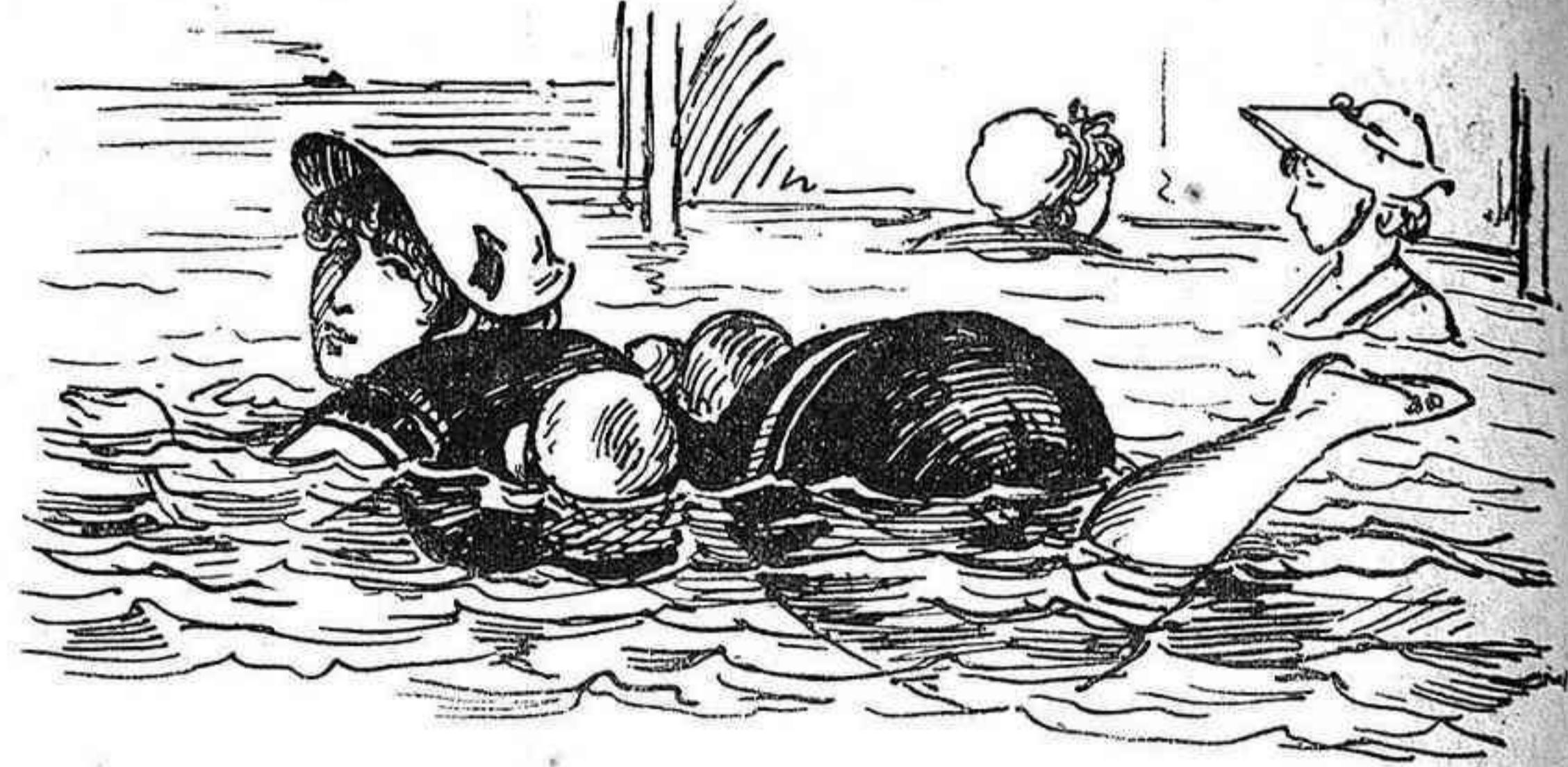
BANYS DE MAR.

Equivocació.—Ay noy, me pensava qu' eran donas y son capellans.

Un atrevit.—Ay mamá, m' ha picat un peix!...

Una aprenenta.—Are que 'n començo á saber, si l' Enriquet los aquí m' ensenyaria de fé 'l mort.

Un mateix remey per dos mals diferents:

- Ay filleta, vosté está falta de carns.
- Per això vaig á mar, per posarne.
- Jo per pérdre 'n.
- Lo dia que las deixí fassa 'l favor d' avisarme.

Un senyor fi.—Ell se banya sempre davant del departament de senyoras y de 10 à 12.

Una averia.—Per haver volgut aprofitar una bata vella.

En los Orientals.—Si no fossen aquells ratets de descans y de murmuració, los banys no farian profit.